

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33D/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9621200085
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9621200085.1

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej, sudcov disciplinárneho senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., prísediacich sudcov doc. JUDr. Diany Treščákovej, PhD. a prof. JUDr. Mgr. Vojtecha Vladára, PhD., vo veci navrhovateľa: I. C. D., sudca C. D. J. W. (pôvodne sudca Okresného súdu J. E.), nar. XX. V. XXXX, bytom: Q. XX, XXX XX J., o určenie neplatnosti písomného napomenutia predsedníčky Okresného súdu J. E., č. 1SprO: 120/2020, zo dňa 16. apríla 2020, na neverejnom zasadnutí dňa 28. júna 2023, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 117 ods. 8 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich návrh I. C. D., sudcu C. D. J. W. (pôvodne sudcu Okresného súdu J. E.), na určenie neplatnosti písomného napomenutia predsedníčky Okresného súdu J. E., č. 1 SprO: 120/2020, zo dňa 16. apríla 2020, z a m i e t a.

odôvodnenie:

I.

Písomné napomenutie

1. Predsedníčka Okresného súdu J. E. (ďalej ako „predsedníčka súdu“) uložila dňa 16. apríla 2020 sudcovi Okresného súdu J. E. - I. C. D., (ďalej ako „navrhovateľ“) písomné napomenutie č.: 1SprO 120/2020 (ďalej ako „napomenutie“) podľa § 117 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o sudcoch“).

2. Písomné napomenutie predsedníčka súdu uložila v zmysle § 117 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediacich „za poklesok v správaní menšieho významu spočívajúci v porušení pracovného poriadku a nerešpektovaní upozornenia vedenia súdu zo dňa 12.03.2020, na základe ktorého je povolené zdržovať sa v budove súdu po 18.00 výlučne so súhlasom vedenia súdu, a to na tom skutkovom základe, že dňa 07.04.2020 ste opustili budovu OS J. E. bez súhlasu vedenia súdu o 18.44 hod. Uvedené konanie zakladá disciplinárne previnenie podľa

§ 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch spočívajúce v porušení zásad sudcovskej etiky, ktorých dodržiavanie je jednou zo základných povinností sudcu podľa § 30 ods. 2 písm. g) cit. zákona“.

3. Písomné napomenutie odôvodnila tým, že dňa 12. marca 2020 bolo všetkým sudcom a zamestnancom Okresného súdu J. E. doručené upozornenie predsedu súdu Spr. 3108/20 zo dňa 12. marca 2020 (ďalej aj ako „upozornenie“), podľa ktorého sa sudcovia a zamestnanci súdu nemali zdržiavať v budove súdu po 18:00 hod. bez predchádzajúceho súhlasu vedenia súdu. Upozornenie bolo vydané v súvislosti s mimoriadnymi protiepidemiologickými opatreniami. Súčasťou upozornenia bolo zdôraznenie informácie, že jeho nerešpektovanie sa bude považovať za porušenie pracovného poriadku. Napriek uvedenému navrhovateľ dňa 7. apríla 2020 opustil budovu súdu o 18:44 hod. bez toho, aby túto skutočnosť vopred oznámil komukoľvek z vedenia súdu, resp. aby si zabezpečil súhlas vedenia.

4. Poukázala na zásady vyplývajúce z Londýnskej deklarácie Európskej siete súdnych rád (ENCJ) „Sudcovská etika“ z roku 2010, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Zásad sudcovskej etiky, prijatých

Súdnou radou SR dňa 17. decembra 2015: „Vzťahy sudcu so všetkými pracujúcimi v súdnom systéme, sekretariátom, úradníkmi, advokátmi alebo inými právnikmi, sudcami, procesnými stranami a tlačou riadi zdvorilosť, intelektuálna čestnosť. Sudca sa chová spôsobom, ktorý rešpektuje administratívny personál, ich autonómne úrady a kompetencie.“ Vychádzajúc z citovaného považovala za jeden z dôležitých prejavov sudcovskej etiky rešpektovanie zákonných kompetencií vedenia súdu.

II.

Konanie pred disciplinárnym senátom

5. Písomné napomenutie navrhovateľ napadol návrhom zo dňa 15. mája 2020 doručeným disciplinárnemu senátu konajúcemu podľa zákona o sudcoch účinného do 30. novembra 2021 dňa 18. mája 2020 (ďalej ako „návrh“) a bolo vedené pod sp. zn. 1Ds/2/2020. Podaným návrhom sa domáhal toho, aby disciplinárny senát podľa § 117 ods. 8 zákona o sudcoch určil, že písomné napomenutie je neplatné.

6. V návrhu uviedol, že sa o udelení napomenutia dozvedel dňa 7. mája 2020 po prečítaní e-mailovej správy, pričom napomenutie považoval za doposiaľ nedoručené. Namietal zdôvodnenie napomenutia a označil za nepravdivé tvrdenie, že upozornenie, na ktoré sa predsedníčka odvoláva v napomenutí, súvisí s protiepidemiologickými opatreniami. Prvé protiepidemiologické opatrenia boli podľa jeho názoru vedením súdu prijaté až o týždeň neskôr dňa 18. marca 2020. Zaujal názor, že upozornenie súvisí s bezprostredne predchádzajúcou udalosťou, pretože dňa 11. marca 2020 došlo k zatknutiu bývalého predsedu súdu a k vzneseniu obvinenia v akcii Národnej kriminálnej agentúry „búrka“. Je jedným z približne štyroch sudcov, ktorí zvyknú zostať dlhšie v práci, pretože nemajú možnosť pracovať so súdnym registrom v domácom prostredí a tiež z dôvodu kľudu pri písomnom vyhotovovaní rozhodnutí. Upozornenie bolo podľa jeho názoru namierené na sudcov dlhšie sa zdržiavajúcich na pracovisku. Doplnil, že dlhodobou zaužívanou praxou na súde bolo, že sudcovia súhlas od vedenia súdu nežiadali. Vzhľadom na dlhodobu tolerovanú prax neskorších odchodov sudcov zo súdu si nebol vedomý vytýkaného poklesku a napomenutie považuje za šikanózný výkon práva.

7. Predsedníčka súdu vo vyjadrení k návrhu vyslovila názor o uplynutí lehoty na podanie návrhu. Navrhovateľ sa podľa nej o udelení písomného napomenutia dozvedel po prečítaní obsahu mailu dňa 16. apríla 2020 o 18:12 hod. (ako dôkaz označila: e-mail predsedníčky súdu zasielaný dňa 16. apríla 2020 o 15.39 hod., vrátane príloh, prečítaný navrhovateľom 16. apríla 2020 o 18.12 hod.). Lehota na podanie návrhu tak podľa nej uplynula v pondelok 4. mája 2020. Pokiaľ sudca doručil návrh dňa 18. mája 2020, tento považovala za podaný po uplynutí zákonnej lehoty.

8. V súvislosti s vecnou stránkou návrhu predsedníčka súdu poukázala na vyhlásenie mimoriadnej situácie uznesením vlády Slovenskej republiky dňa 12. marca 2020. Následne boli zo strany vedenia súdu prijaté protiepidemiologické opatrenia v súvislosti s výskytom prenosného ochorenia COVID-19. Uviedla, že v prvý deň vyhlásenej mimoriadnej situácie rozposlala prostredníctvom sekretariátu predsedu súdu elektronickou poštou všetkým zamestnancom a sudcom predmetné upozornenie, na ktoré navrhovateľ emailom neadekvátnym spôsobom reagoval.

9. Predmetná komunikácia a zistené následné nerešpektovanie upozornenia mali byť v kontexte dodržiavania zásad sudcovskej etiky, tvoriacej súčasť dohľadovej kompetencie predsedu súdu, prejednané na stretnutí zvolanom na 16. apríla 2020, spolu s ďalšími nedostatkami v plynulosti súdnych konaní vedených navrhovateľom. Sudca sa na predmetné stretnutie bez ospravedlnenia nedostavil, zistené nedostatky tak nemohli byť ústne prejednané (ako dôkaz označila: zápisnica z prejednávania zistených nedostatkov v plynulosti súdnych konaní a sudcovskej etiky zo dňa 16. apríla 2020). Písomné napomenutie preto musela uložiť v súvislosti s povinnosťami podľa § 42 ods. 3 a § 53 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch (ďalej len „zákon o súdoch“). Spochybnila skutočnosť, že by zadržanie predchádzajúceho predsedu súdu malo akýkoľvek súvis s vydaným upozornením či písomným napomenutím. Medzi napomenutým sudcom a predsedníčkou súdu po zatýkaní predchádzajúceho predsedu súdu už neprebehol žiaden rozhovor.

10. Potvrdila, že napriek pretrvávajúcej požiadavke vedenia súdu hlásiť neskoršie odchody či zapisovať si zdržiavanie sa na pracovisku mimo prevádzkových hodín súdu od 06.00 hod. do 18.00 hod. do prezenčnej knihy, boli počas normálneho režimu súdu neskoršie odchody sudcov z budovy súdu tolerované, i keď sprevádzané technickými problémami súvisiacimi s uzamknutím budovy a obhliadkou budovy. V dôsledku prijímaných mimoriadnych opatrení však bolo podľa nej potrebné z preventívnobezpečnostných dôvodov dôslednejšie dbať na vyprázdenie budovy a na prehľad o osobách nachádzajúcich sa v tomto čase v budove. Uviedla, že opatrenie s výnimkou I.. D. všetci

dodržovali. Konanie vedenia súdu smerované voči všetkým zamestnancom tak podľa jej názoru nemožno považovať za šikanózne.

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší správny súd“) bol zriadený s účinnosťou od 1. januára 2021 ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov so začiatkom výkonu svojej činnosti od 1. augusta 2021. Do jeho právomoci bolo, okrem iného, zverené aj rozhodovanie o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov [čl. 142 ods. 2 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v spojení s § 3 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Disciplinárny súdny poriadok“ alebo „DSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. decembra 2021].

12. Konanie o návrhu na určenie neplatnosti písomného napomenutia č. 1SprO 120/2020 bola náhodným výberom technickými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelené disciplinárnemu senátu 33D najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej konal pod sp. zn. 33D/11/2021.

13. Vzhľadom na to, že napomenutie bolo navrhovateľovi uložené z dôvodu porušenia zásad etiky, predsedníčka senátu v súlade s § 25 ods. 2 DSP vyžiadala od Súdnej rady SR (ďalej len „súdna rada“) stanovisko dňa 20. decembra 2022. V stanovisku zo dňa 16. februára 2023 súdna rada uviedla, že konanie špecifikované v napomenutí je spôsobilé porušiť povinnosti sudcu vyplývajúce z čl. III bod 1 Zásad sudcovskej etiky. Bližšie uviedla:

„14. K povinnostiam sudcu patrí nielen dodržiavanie platného právneho poriadku Slovenskej republiky, ale aj rešpektovanie zákonných kompetencií predsedu súdu ako vedenia súdu, a to obzvlášť ak vedenie súdu právom predpokladaným spôsobom využíva svoje kompetencie na prijímanie opatrení, ktorých cieľom je ochrana zdravia sudcov a zamestnancov súdu.

15. Pri porušovaní vyššie vymedzených typov opatrení predsedu súdu sa otáznym stáva nielen lojalita sudcu k právnemu poriadku ale aj rešpekt k napĺňaniu cieľa prijímaných opatrení, čo spochybňuje integritu súdnej moci v širšom zmysle a vyznačuje sa aj nevhodnosťou v zmysle čl. III bod 1 zásad etiky. Sudca sa preto musí takéhoto správania vyvarovať.

16. Na druhej strane je potrebné konštatovať, že svedomité a profesionálne plnenie pracovných povinností sudcu (čl. III bod 3 zásad etiky) môže za istých úzko vymedziteľných okolností vyvážiť nedodržanie organizačného pokynu predsedu súdu, ak smeruje k naplneniu vyššie spomenutých hodnôt (svedomitý a profesionálny výkon funkcie) a zároveň intenzita narušenia pokynu predsedu súdu je nízka (napr. jednorazová a preukázateľne limitovaná nevyhnutnosťou naplnenia požiadavky svedomitosti a profesionality výkonu sudcovskej funkcie). Takým prípadom môže byť plnenie nevyhnutných služobných povinností, ktoré neznesú odklad, ak súhlas predsedu súdu (ak sa vyžaduje organizačným pokynom) nemožno z objektívnych dôvodov včas získať.“

III.

Právne posúdenie

III.A K dodržaniu lehoty na podanie návrhu

14. Procesným predpokladom pre posúdenie platnosti napomenutia je podanie návrhu v zákonom stanovenej lehote, čo predsedníčka súdu spochybnila.

15. Podľa § 117 ods. 8 zákona o sudcoch účinného v čase podania návrhu sa dotknutý sudca môže v lehote 15 dní odo dňa, keď sa dozvie o udelení napomenutia, obrátiť na príslušný disciplinárny senát s návrhom na určenie, že napomenutie je neplatné.

16. Disciplinárny senát mal z disciplinárneho spisu za preukázané, že predsedníčka súdu zaslala navrhovateľovi napomenutie ako prílohu emailu dňa 16. apríla 2020 o 15:39 hod., pričom tento si mal uvedený email prečítať dňa 16. apríla 2020 o 18:12 hod. (email mal aktivované sledovanie doručenia a prečítania). Navrhovateľ naopak tvrdil, že sa o napomenutí dozvedel až dňa 7. mája 2020, po prečítaní emailovej správy.

17. V súvislosti s takto ustáleným skutkovým stavom disciplinárny senát k napomenutiu podľa § 117 ods. 8 zákona o sudcoch uvádza, že spôsob jeho doručovania nie je výslovne stanovený zákonom o sudcoch a ani DSP. Rovnako ale zákon nespája začatie plynutia lehoty na podanie návrhu s dátumom „doručenia“ napomenutia, ale s dátumom, kedy sa sudca o napomenutí „dozvedel“. Disciplinárny senát v tejto súvislosti konštatuje, že v prípade využitia štandardných a procesnými predpismi predpokladaných spôsobov doručovania (napr. pošta do vlastných rúk, ÚPVS, osobne) by bolo možné preukázateľné doručenie zásielky sudcovi spájať s okamihom, kedy sa sudca o napomenutí dozvedel. Vzhľadom

ale na to, že predsedníčka súdu nezvolila žiaden zo štandardných spôsobov doručovania (zvolila e-mail), síce neporušila žiadne zákonné ustanovenia, ale sťažila určenie dátumu, kedy sa navrhovateľ o napomenutí dozvedel, a tak aj určenie presného dátumu začatia plynutia lehoty na podanie návrhu na určenie neplatnosti písomného napomenutia. Zaslanie napomenutia vo forme prílohy e-mailu (hoci aj so sledovaním prečítania) totiž presne neurčuje, kto správu otvoril (napr. list do vlastných rúk by bol doručený iba navrhovateľovi) a či si čitateľ otvoril a prečítal aj prílohu emailu. Rovnako, zapnuté sledovanie doručenia e-mailu, nie je podľa disciplinárneho senátu ani hodnoverným a zákonom predpokladaným spôsobom pre určenie dátumu doručovania úradných zásielok, ktorým písomné napomenutie bezpochyby je.

18. Zohľadniac vyššie uvedené preto disciplinárny senát nemohol vziať do úvahy pre stanovenie lehoty na podanie návrhu na určenie neplatnosti napomenutia iný dátum, kedy sa navrhovateľ o napomenutí dozvedel, ako ten, ktorý uviedol on sám. Práve z dôvodu, že s doručením upovedomenia zákon spája právne relevantné účinky, je primárne na tom, kto napomenutie udeľuje, aby v prípade pochybností - ako je tomu aj v tomto prípade - sám preukázal, kedy sa adresát (sudca) o napomenutí dozvedel. Osobitne to platí v prípade, ak doručenie e-mailovej správy a dokonca jej otvorenie (hoci technicky vykázané ako "prečítaná správa") samo osebe nie je možné považovať za deň, kedy sa adresát oboznámil s prílohou tejto správy, t.j. so samotným napomenutím. Jedná sa teda o otázku (procesného) dôkazného bremena, v rámci ktorého bolo na predsedníčke súdu - ak táto tvrdila, že návrh bol podaný oneskorene - aby vyvrátila tvrdenie sudcu, že tento sa s napomenutím oboznámil 7. mája 2020. Keďže však ňou predložené dôkazy nepreukazujú, že sudca sa s napomenutím oboznámil už dňa 16. apríla 2020 (ako to tvrdila predsedníčka súdu), súd musel ako dátum oboznámenia sa s týmto úkonom zo strany navrhovateľa akceptovať ním tvrdený dátum, a to 7. máj 2020. Ak sa teda navrhovateľ o napomenutí dozvedel dňa 7. mája 2020, čo v návrhu výslovne uviedol, lehota na podanie návrhu uplynula dňa 22. mája 2020, a preto návrh zo dňa 15. mája 2020 podal navrhovateľ v zákonnej lehote.

III.B K platnosti napomenutia

19. Podľa § 117 ods. 7 zákona o sudcoch v znení účinnom do 30. novembra 2021 nedostatky v práci menšieho významu alebo poklesky v správaní menšieho významu môže orgán, ktorý je oprávnený podať návrh na začatie disciplinárneho konania, vybaviť, ak je to postačujúce, aj tým, že sudcu písomne napomenie.

20. Dňa 1.6.2022 nadobudla účinnosť novela zákona o sudcoch, ktorá novelizovala znenie § 117 ods. 8 tak, že k nemu doplnila, že o návrhu sudcu rozhoduje disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu určený podľa disciplinárneho súdneho poriadku bez nariadenia ústneho pojednávania a po vyjadrení orgánu podľa odseku 7, ktorý udelil napomenutie; na konanie sa primerane použije disciplinárny súdny poriadok.

21. V súvislosti s uloženým písomným napomenutím podľa § 117 ods. 7 zákona o sudcoch účinného do 30. novembra 2021 disciplinárny súd už konštatoval, že toto predstavuje disciplinárne opatrenie sui generis (viď napr. rozhodnutie sp. zn. 32D/6/2021 zo dňa 25. mája 2022, sp. zn. 33D/9/2021 zo dňa 3. apríla 2023). Nejde síce o výsledok formalizovaného disciplinárneho konania, avšak možno v ňom identifikovať tak rovinu konštatovania protiprávneho konania, ako i rovinu sankčnú. Tento záver potvrdzuje aj skutočnosť, že ustanovenie § 117 zákona o sudcoch je označené ako „disciplinárne opatrenie“.

22. Predsedníčka súdu vyhodnotila ako poklesok v správaní menšieho významu nerešpektovanie upozornenia predsedu súdu navrhovateľom, podľa ktorého bolo povolené zdržovať sa v budove súdu po 18:00 hod. výlučne so súhlasom vedenia súdu, čo mal navrhovateľ dňa 12. marca 2020 porušiť, keď zotrval v budove súdu do 18:44 hod. bez súhlasu. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, či ku skutku došlo tak, ako ho opísala predsedníčka súdu v napomenutí. Navrhovateľ teda nerozporoval skutkový základ napomenutia, ale jeho posúdenie ako poklesku v správaní a potrebu ostať dlhšie v práci odôvodňoval potrebou práce so súdnym registrom a kľudu pri práci. Rovnako namietal šikanóznosť upozornenia, ako aj samotného napomenutia.

23. V súvislosti s posúdením nerešpektovania upozornenia predsedu súdu navrhovateľom ako poklesku v správaní, je ako základ potrebné konštatovať, že upozornenie predsedu súdu zo dňa 12. marca 2020 bolo vydané v čase začínajúcej pandémie Covid-19, pričom v tento deň bola vyhlásená aj mimoriadna situácia. Hoci navrhovateľ odmieta, že toto opatrenie malo byť súčasťou opatrení predsedu súdu v súvislosti s pandemiou a ochranou zdravia, svoje tvrdenia nepodkladá žiadnymi dôkazmi. Naopak, predsedníčka súdu predložila súdu viacero iných opatrení predsedu súdu aj zo skoršieho dátumu (napr. Opatrenie predsedu Okresného súdu J. E. v súvislosti s výskytom prenosného ochorenia vírusovej

respiračnej infekcie COVID-19 na území Slovenskej republiky z 9. marca 2020), ktorými predseda súdu upravoval chod súdu a podmienky karantény. Ak navrhovateľ uvádza, že prvým protiepidemiologickým opatrením bolo opatrenie predsedu súdu zo dňa 18. marca 2020, k tomuto disciplinárny senát uvádza, že predseda súdu týmto umožnil všetkým sudcom súhlas s prácou v domácom prostredí, teda ním riešil iný aspekt vzniknutej pandemickej situácie.

24. Navrhovateľ tiež súdu predkladal argumenty, že upozornenie malo súvis so zatknutím vtedajšieho predsedu súdu a že bolo namierené iba proti niekoľkým sudcom, ktorí zvykli ostávať dlhšie v práci. K týmto svojím tvrdeniam však neprodukoval žiadne dôkazy, preto tieto námietky vyhodnotil súd ako ničím nepodložené tvrdenia navrhovateľa. Naopak, súd mal za preukázané, že upozornenie sa týkalo všetkých sudcov ako aj zamestnancov súdu, teda nebolo selektívne iba voči niektorým osobám, a z toho dôvodu ho nebolo možné považovať za diskriminačné. Rovnako disciplinárny senát konštatuje, že v čase pandémie bolo bežným opatrením zamestnávateľa obmedzenie celkového času zdržiavania sa na pracovisku a dôkladnejšia kontrola možných kontaktov na pracovisku v záujme zamedziť šíreniu infekčnej choroby, čo korešponduje aj s predmetným upozornením zo dňa 12. marca 2020. Zhrňujúc vyššie uvedené, disciplinárny senát nepovažoval sporné upozornenie za šikanózne a/alebo diskriminačné.

25. Ako už bolo uvedené v stanovisku súdnej rady zo dňa 16. februára 2023, a rovnako uzatvára aj disciplinárny senát, že k povinnostiam sudcu patrí aj rešpektovanie zákonných kompetencií predsedu súdu ako vedenia súdu. Ak predseda súdu v súlade so zákonom č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 5 ods. 2 písm. i/ zákona č. 124/2006 Z.z.) v spojení so zákonom o súdoch (§ 42 ods. 2 písm. d/ zákona o súdoch) vydal opatrenie na ochranu zdravia, bolo povinnosťou navrhovateľa toto dodržiavať. V predmetnom upozornení bolo pritom jasne komunikované, že jeho nedodržiavanie bude vyhodnotené ako porušenie pracovného poriadku. Rovnako disciplinárny senát konštatuje, že porušenie povinnosti rešpektovať opatrenie predsedu súdu môže byť vyhodnotené ako porušenie zásad sudcovskej etiky podľa § 30 ods. 2 písm. g) zákona o sudcoch (konkrétne čl. III bod 1 a bod 3 Zásad sudcovskej etiky) a ako poklesok v správaní menšieho významu.

26. V tejto súvislosti navrhovateľ argumentuje, že dlhodobou zaužívanou praxou na súde bolo, že sudcovia súhlas od vedenia súdu nežiadali a neboli za porušenie takejto povinnosti sankcionovaní, čo potvrdila aj predsedníčka súdu. Doplnila však, že išlo o vydanie nového upozornenia v súvislosti s pandemiou, ktoré bolo všetkými ostatnými sudcami dodržiavané.

27. Argumentáciu navrhovateľa v tomto smere disciplinárny senát vyhodnotil ako námietku nespĺnenia podmienok zavinenia pre uloženie napomenutia. Ak písomné napomenutie rozhodovacia činnosť zaradila medzi disciplinárne opatrenia a je ním vyvodzovaná disciplinárna zodpovednosť, preto aj pri jeho ukladaní musia byť naplnené požiadavky ustanovenia § 115a zákona o sudcoch, teda podmienky zavinenia. Z návrhu, ako ani z napomenutia, disciplinárnemu senátu nevyplynulo, že by sa mal navrhovateľ previnenia dopustiť úmyselným konaním, preto disciplinárny senát ďalej posudzoval prípadné nedbanlivostné konanie navrhovateľa.

28. Podľa § 115a ods. 1 a 2 zákona o sudcoch na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanovuje, že je potrebné úmyselné zavinenie. Nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí.

29. Nedbanlivosť podľa zákona o sudcoch je teda postavená na dvoch podmienkach, keď sudca (i) vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom a zároveň sa (ii) bez primeraného dôvodu spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. V naplnení prvej podmienky nedbanlivostného zavinenia disciplinárny senát uvádza, že navrhovateľ, aj vzhľadom na svoje právne znalosti, jednoznačne vedel (alebo aspoň vedieť mal), že nedodržaním upozornenia poruší pracovný poriadok, keďže to bolo v upozornení výslovne uvedené (upozornenie mu bolo preukázateľne doručené, keďže na neho reagoval emailom). Z obsahu upozornenia a dátumu jeho vydania bolo podľa disciplinárneho senátu jednoznačne zrejmé, že vedenie súdu nastavilo možnosť zdržiavania sa v práci novým spôsobom (vzhľadom na pandémiu) a povinnosť dodržiavať toto opatrenie výslovne zvýraznilo s následkom porušenia pracovného poriadku. Navrhovateľ teda vedel (vedieť mal), že ide o zavedenie nových pravidiel a ak nedodrží toto opatrenie predsedu súdu, bude to môcť byť vyhodnotené ako nerešpektovanie pokynu nadriadeného. S týmto súvisí aj druhá podmienka zavinenia, ktorej naplnenie spochybňuje aj navrhovateľ, keďže doteraz nebol nikto za porušenie obdobnej povinnosti sankcionovaný. Za primeraný dôvod spoliehania sa, že navrhovateľ nič neporuší, by bolo možné v posudzovanom prípade podľa disciplinárneho senátu vnímať iba takú situáciu, ak by nedošlo k vydaniu

nového opatrenia a nedošlo by k zmene okolností, za ktorých sudca nepožiadala o súhlas. Posudzované konanie navrhovateľa však bolo realizované za úplne iných okolností, keď vedenie vydalo nové opatrenie za novej pandemickej situácie a v tomto upozornení jasne uviedlo, že jeho nerešpektovanie bude vyhodnotené ako porušenie pracovného poriadku. Za takejto situácie sa podľa disciplinárneho senátu navrhovateľ už nemohol dôvodne spoliehať, že porušenie povinnosti rešpektovať opatrenia predsedu súdu nebude sankcionované a teda aj z tohto hľadiska bolo správne jeho konanie vyhodnotené ako zavinené z neobstaranosti.

30. V súvislosti so zavinením navrhovateľa disciplinárny senát tiež skúmal, či povinnosť rešpektovať opatrenie predsedu súdu nekolidovala v spornej situácii s inou povinnosťou sudcu, ktorej dodržanie by bolo možné vyhodnotiť ako prednostné (napr. pohotovosť, konanie pojednávania), pričom súhlas nebolo možné z objektívnych dôvodov včas získať. Zároveň intenzita porušenia pokynu predsedu súdu by mala byť nízka, teda jednorazová a preukázateľne nevyhnutná. Navrhovateľ totiž naznačoval, že potreboval pracovať so súdnym manažmentom (t.j. program pre spracovanie súdnej agendy) a potreboval mať kľud na prácu.

31. Skutok, pre ktorý bolo navrhovateľovi uložené napomenutie, sa stal dňa 7. apríla 2020, teda v čase, keď všetci sudcovia Okresného súdu J. E. mali predsedom súdu povolenú prácu v domácom prostredí na 5 dní v týždni. Nebolo preukázané, že by navrhovateľ mal povinnosť z iného dôvodu (napr. pohotovosť) nachádzať sa v budove súdu a rovnako vzhľadom na pandémiu v tom čase nepojednával a nevykonával ani iné činnosti, pre ktoré by objektívne nemohol požiadať o súhlas predsedu, čo napokon netvrdil ani navrhovateľ. Predsedníčka súdu predložila disciplinárnemu senátu dôkaz, že mala záujem v súlade s § 53 ods. 3 zákona súdoch vzniknutú situáciu s navrhovateľom prejednať dňa 16. apríla 2020, ale tento sa na stretnutie nedostavil. Predsedníčka súdu teda pred uložením napomenutia nemala a nemohla mať ani vedomosť o tom, že by navrhovateľ nemohol o súhlas požiadať alebo že by mal nejaké iné povinnosti, ktoré by mohla vyhodnotiť ako prioritné, preto aj z tohto hľadiska považuje disciplinárny senát napomenutie za platné.

32. Ak navrhovateľ až v konaní pred súdom uvádza, že potreboval pracovať so súdnym manažmentom, ku ktorému nemal v domácom prostredí prístup, ani túto situáciu disciplinárny senát nevyhodnotil ako dôvod na určenie neplatnosti napomenutia. Navrhovateľ totiž v spornom období nevykonával žiadne iné povinnosti sudcu (napr. nepojednával, nemal pohotovosť), pre ktoré by nemohol požiadať o súhlas vedenia, a to ani v prípade, ak pracovné úkony, ktoré v rozhodnom čase realizoval, boli alebo mali byť uskutočňované v rámci súdneho manažmentu, ku ktorému nemal prístup v domácom prostredí. Hoci išlo o jednorazové porušenie upozornenia, disciplinárny senát nevyhodnotil ako nevyhnutné, aby práve v čase po 18:00 hod. navrhovateľ na súde musel pracovať so súdnym manažmentom (nič mu nebránilo práce realizovať do 18:00 hod., príp. tieto uskutočniť v nasledujúci pracovný deň v opatrení vymedzenom časovom úseku) a takú okolnosť ani navrhovateľ netvrdil. Akokoľvek teda bolo prínosné a správne, že navrhovateľ vykonával povinnosti sudcu, keďže mu boli dlhodobo vytýkané nedostatky v plynulosti súdnych konaní, neexistoval žiaden relevantný dôvod, pre ktorý nemohol o súhlas súdu s prácou po 18:00 hod. požiadať.

33. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je možné uviesť, že práca so súdnym manažmentom, ktorá tvorila primárny dôvod, pre ktorý navrhovateľ zotrval v rozhodný deň na pracovisku po 18:00 hod. bez súhlasu vedenia súdu, nie je a) takou pracovnou úlohou, pri ktorej by nebolo dôvodné trvať na požiadavke získania predchádzajúceho súhlasu vedenia súdu so zotrvaním na pracovisku po tejto hodine (podľa príslušného pokynu), t.j. nejednalo sa o úkon súvisiaci s výkonom súdnictva, ktorý by nezniesol odklad a pod. b) navrhovateľ netvrdil a ani nepreukázal, že by existovali akékoľvek subjektívne alebo objektívne okolnosti, ktoré by mu bránili v získaní predchádzajúceho súhlasu od vedenia súdu (so zotrvaním na pracovisku po 18:00 hod.) tak, ako to určovalo príslušné opatrenie a c) zároveň sa nejedná o takú pracovnú úlohu, pri ktorej by o predchádzajúci súhlas nebolo možné v predstihu požiadať tak, ako to predpokladal príslušný pokyn predsedu súdu. Tak z vecného, ako ani z časového hľadiska potom navrhovateľovi nič nebránilo v tom, aby postupoval podľa príslušného pokynu, čo však preukázateľne neurobil. Táto skutočnosť pritom ani nebola medzi účastníkmi konania sporná. Naviac, súd vo veci neidentifikoval žiadne šikanózne konanie, ani konanie predstavujúce zneužitie práva (zo strany predsedníčky súdu), a preto ani tento argument navrhovateľa nemohol negovať závery uvedené vyššie. Z uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa zamietol.

34. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.